

**UCHWAŁA NR XXXV/296/2018
RADY MIEJSKIEJ W DZIERZGONIU**

z dnia 28 lutego 2018 r.

w sprawie przyjęcia „Programu zapobiegania i walki z dopalaczami poprzez teatr, muzykę, taniec, malarstwo w Gminie Dzierzgoń do roku 2020”

Na podstawie art. 18 ust. 1 oraz art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. Z 2017 r. poz. 1875 ze zmianami¹⁾) oraz art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Z 2017 r., poz. 783 ze zmianami²⁾) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji „Programu zapobiegania i walki z dopalaczami poprzez teatr, muzykę, taniec, malarstwo w Gminie Dzierzgoń do roku 2020” stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Zbigniew Przybysz

¹⁾Dz. U. 2017 r., poz. 2232, Dz. U. 2018 r., poz. 130.

²⁾Dz. U.2017 r., poz. 60, Dz. U. 2017 r., poz. 1458, Dz. U. 2017 r., poz. 2439.

Załącznik do Uchwały Nr XXXV/296/2018
Rady Miejskiej w Dzierzgoniu
z dnia 28 lutego 2018 r.

**PROGRAM ZAPOBIEGANIA I WALKI Z DOPALACZAMI POPRZEZ TEATR, MUZYKĘ, TANIEC,
MALARSTWO W GMINIE DZIERZGOŃ DO ROKU 2020**

*Projekt „Kultura i sztuka – zapobieganie i walka z dopalaczami wśród dzieci
i młodzieży na terenie Gminy Dzierzgoń”*

*został dofinansowany w 2017 roku z rządowego „Programu ograniczania przestępczości
i społecznych zachowań Razem Bezpieczniej im. Władysława Stasiaka na lata 2016 i 2017”
koordynowanego przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji.*

TREŚĆ DOKUMENTU

Część I

Podstawa prawna programu.

Część II

Mapa problemów z dopalaczami na terenie Gminy Dzierzgoń

1. Podstawowe informacje o Gminie.
2. Geneza powstawania problemów i związanych z nimi zachowań prowadzących do sięgania po ogólnodostępne substancje psychoaktywne oraz posiadane przez Gminę zasoby ludzkie i instytucjonalne w zakresie rozwiązywania tych problemów.

Część III

Przeciwdziałanie problemom z dopalaczami na terenie Gminy

1. Cele programu.
2. Główne kierunki działań.
3. Planowane do realizacji działania w ramach programu.
4. Środki finansowe przeznaczone na profilaktykę i przeciwdziałanie dopalaczom.
5. Realizatorzy i wpływ zrealizowanego projektu na zadania Programu.

Posiadane zasoby ludzkie oraz instytucjonalne:

W gminie Dzierzgoń działa Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej będący instytucją, której celem jest przede wszystkim szeroko rozumiana pomoc osobom i rodzinom, które znajdują się w trudnej sytuacji życiowej i z jakiegoś powodu utraciły zdolność radzenia sobie w życiu (MOPS). Instytucja ta w naszej Gminie udziela pomocy w formie finansowej, rzeczowej, psychologicznej a także pracy socjalnej.

Na terenie Gminy świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej udziela następujący zakład: Samodzielny Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Solidus”.

W zakresie instytucji kulturalnych, w Gminie Dzierzgoń funkcjonują następujące ośrodki:

- Dzierzgoński Ośrodek Kultury,
- Teatr oraz Fundacja Teatru 3.5
- Świetlice Wiejskie zlokalizowane na terenach wsi Gminnych

W zakresie dostępu do ośrodków edukacyjnych w gminie funkcjonują następujące szkoły:

- Szkoła Podstawowa im. Tysiąclecia Państwa Polskiego w Dzierzgoniu
- Szkoła Podstawowa im. Wandy Chotomskiej w Bruku
- Szkoła Podstawowa im. Świętego Wojciecha w Bągarcie
- Zespół Szkół im. Cypriana Kamila Norwida w Dzierzgoniu

W Gminie funkcjonują ogólnodostępne obiekty sportowo-rekreacyjne działające w ramach Centrum Rekreacyjno - Sportowego znajdującego się na terenie miasta Dzierzgoń :

- hala sportowa z boiskiem do piłki siatkowej i koszykowej,
- sala fitness oraz siłownia,
- sala z torem do gry w kręgle,
- stadion miejski z boiskiem do piłki nożnej, bieżnią, trybunami i zapleczem szatniowo - sanitarnym,
- kompleks „Orlik” z boiskiem do piłki siatkowej, tenisa ziemnego oraz boiskiem do piłki nożnej
- bieżnia lekkoatletyczna

Ponadto wszystkie szkoły, których organem prowadzącym jest gmina mają zapewnione pełne niezbędne zaplecze sportowe.

Instytucje, które także mogą podejmować współpracę w zakresie realizacji programu:

- Rada Miejska w Dzierzgoniu
- Młodzieżowa Rada Miejska Gminy Dzierzgoń
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Dzierzgoński Ośrodek Kultury
- Zespół Interdyscyplinarny ds. przemocy
- Posterunek Policji w Dzierzgoniu
- Lokalne Szkoły
- media lokalne
- Związki i Stowarzyszenia, w tym grupa Anonimowych Alkoholików działająca na terenie Gminy

Zaprzyjaźnione instytucje z Gmin ościennych :

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sztumie
- Straż Graniczna

- Sąd Rejonowy Wydział III Rodzinny i Nieletnich (zespół kuratorski) w Kwidzynie
- Komenda Powiatowa Policji w Sztumie
- Polski Czerwony Krzyż

Geneza powstania programu

W ostatnich latach tak bardzo poważnym problemem stało się używanie, głównie przez młodzież nowych substancji psychoaktywnych (NSP) tzw. dopalaczy. Niewątpliwie ogromne pole do działania mają tu służby prewencyjno-interwencyjne, takie jak: policja, ośrodek pomocy społecznej i medyczne (pielęgniarki środowiskowe, lekarze). Istnieje zapewne potrzeba lepszej koordynacji działania w/w służb instytucji.

Wg. danych statystycznych GUS w powiecie sztumskim, w którym znajduje się nasza gmina bezrobocie na koniec 2016 roku oscylowało na poziomie szczególnie wysokim – 14,5 %. W 2016 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej przyznał świadczenie 507 rodzinom, zasiłek stały 113 rodzinom, celowy aż 343 rodzinom, zasiłek celowy specjalny 23 rodzinom, a zasiłek celowy na żywność aż 570 rodzinom. To ogromne ilości rodzin potrzebujących pomocy a co za tym idzie młodzieży w trudnych sytuacjach życiowych. W 2016 r. Posterunek Policji z miasta Dzierzgoń zanotował aż 125 przestępstw oraz 1054 wykroczenia – co oznacza że aż co 8 mieszkańców Gminy popełnił czyn karalny. Około 7,2 procent przestępstw to czyny osób niepełnoletnich – stąd wniosek jak bardzo potrzebna jest analiza działań, które realnie mogą wpłynąć na zmniejszanie tych czynników.

Wnioski i implikacje z analizy danych dotyczących Gminy można sformułować następująco:

Bardzo ważnym elementem działań zapobiegawczych i interwencyjnych powinna być zakrojona na szeroką skalę edukacja społeczna. Nie chodzi tu wyłącznie o popularyzowanie wiedzy nt. uzależnień i sposobów pomagania osobom dotkniętym tym problemem. Chodzi także o przełamywanie wstydu, lęku, niekorzystnych stereotypów i sposobów myślenia, związanych z uzależnieniami od substancji narkotycznych.

Powyższe dane stanowią bardzo ważny punkt odniesienia dla planowanych działań profilaktycznych. Wskazują na to, że właśnie z młodzieżą warto podejmować szczególnie intensywną pracę profilaktyczną. Ujawniają też, że często wybierana strategia pracy i profilaktyki jest już działaniem spóźnionym i nieadekwatnym (sztandarowe broszury z informacjami. Profilaktyka musi mieć charakter stały, sam proces oddziaływań profilaktycznych musi być długofalowy i wielostopniowy. Dlatego też równie ważne są programy profilaktyczne (takie jak niniejszy) wspomagające instytucje w działaniu z młodzieżą i radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu, korygowanie utrwalonych nieprawidłowości z wcześniejszych okresów, a także ograniczanie i likwidowanie czynników, które blokują prawidłowy rozwój i zaburzają zdrowy styl życia.

Część III

Przeciwdziałanie problemom z NSP na terenie Gminy Dzierzgoń

Przeciwdziałanie narkomanii (w tym również uzależnieniom od dopalaczy) należy do zadań własnych gminy (art. 10. 1. Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii), obejmujących:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży. To zadanie szczególnie ważne – obejmowały je działania projektowe,
- 4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
- 5) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

1. Cele programu.

Głównym celem programu jest przede wszystkim nakreślenie toru walki z dopalaczami w Gminie prowadzącej do zmniejszenia rozmiarów problemu dopalaczy oraz zwiększenie oddziaływania wspólnej pracy instytucji i organizacji w celu maksymalizacji zasobów niezbędnych do radzenia sobie z istniejącymi problemami.

2. Główne kierunki działań

Niewątpliwie podstawowym zadaniem, jakie realizować musi Gmina, na co wskazywała realizacja projektu jest nowoczesna i skuteczna profilaktyka. Działania te muszą zostać ukierunkowane na:

- popularyzację wiedzy na temat uzależnień wśród mieszkańców miasta,
- regularną działalność profilaktyczną w szkołach (realizację pozostałych Gminnych programów profilaktycznych).
 - stałą edukację rodziców, ukierunkowaną na wzmacnianie tzw. czynników chroniących młodzież przed uzależnieniami, w tym szczególnie więzi rodzic-dziecko oraz zwiększanie wiedzy i kształtowanie konstruktywnych postaw związanych ze stosunkowo nowymi zagrożeniami takimi jak dopalacze (rodzice często nie mają pojęcia jak bardzo szeroka jest skala tego problemu)
 - edukację osób związanych bezpośrednio z pomaganiem osobom dotkniętym problemem dopalaczy (tj. gminnych pedagogów, nauczycieli, pracowników MOPS, policji),
 - stwarzanie warunków do wszechstronnego rozwoju osobistego, rozwijania zainteresowań (głównie dzieci i młodzieży, ale także dorosłych).
 - promowanie zdrowego stylu życia (poprzez organizowanie powszechnych imprez kulturalno-sportowych, kampanii, happeningów itp).

3. Planowane do realizacji działania w ramach programu

Działania profilaktyczne, aby mogły być skuteczne muszą być długofalowe, powtarzalne, adekwatne do danej grupy odbiorców i prowadzone przez odpowiednio do tego przygotowane osoby. Z tego więc powodu zajęcia prowadzone podczas projektu będą kontynuowane w Dzierzgońskim Ośrodku Kultury – tym samym podkreślamy, że tylko na poziomie wczesnego i stałego zapobiegania mechanizmy i powyższe motywy mogą być skuteczne. W niniejszym Programie Zapobiegania i Walki z Dopalcaczami w celu realizacji zadań przewiduje się następujące działania:

Zadanie pierwsze

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów dopalaczy w Gminie w szczególności dla dzieci i młodzieży.

Realizacja tego zadania odbywać się będzie poprzez:

1. Prowadzenie zajęć profilaktycznych, informacyjnych dla rodziców oraz konsultacji.
2. Prowadzenie zajęć profilaktycznych, edukacyjnych i rozwojowych dla młodzieży w szkołach .
3. Współpraca z Dzierzgońskim Ośrodkiem Kultury oraz Stowarzyszeniami w zakresie działań profilaktycznych poprzez organizowanie zajęć plastycznych, tanecznych i teatralnych.
4. Konsultacje dla nauczycieli, pedagogów, wychowawców w zakresie problematyki uzależnień i przemocy.

Zadanie drugie

Stale wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych prowadzące do zajęcia czasu młodzieży, odwrócenia od pomysłu na spędzanie czasu z dopalaczami

Realizacja tego zadania odbywać się będzie poprzez:

1. Podejmowaniu wspólnych działań edukacyjnych społeczności lokalnej w przedmiotowym zakresie – zajęcia w Dzierzgońskim Ośrodku Kultury (taniec, teatr, malarstwo).

2. Wymianie informacji w zakresie występowania zjawiska dopalaczy na terenie działania samorządu oraz uzyskania pomocy przez osoby uzależnione bądź zagrożone uzależnieniem oraz członkom ich rodzin.

3. Udzielenie wsparcia poprzez ciągłe działania edukacyjne oraz rekreacyjne i zajęcia dla młodzieży prowadzące do całkowitego odwrócenia uwagi od dopalaczy

3. Środki finansowe przeznaczone na profilaktykę i przeciwdziałanie dopalaczom

Źródłem finansowania zadań miejskiego programu przeciwdziałania narkomanii są środki finansowe Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

4. Realizatorzy i wpływ zrealizowanego projektu na zadania Programu

Realizacja zadań określonych w programie należy do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Dzierzgońskiego Ośrodka Kultury oraz współpracujących instytucji.

Określone zadania Programu mogą być zlecane osobom fizycznym, instytucjom, organizacjom pozarządowym na podstawie zawieranych umów cywilno-prawnych lub też przekazywanych w drodze zawartego porozumienia między konkretnymi instytucjami.

Zrealizowany projekt wskazał młodzieży środki alternatywnego działania na rzecz produktywnego spędzania czasu – sekcje artystyczne, poezja, taniec. Projekt umożliwił im całkowitą wolność w działaniu – byli oni zarówno realizatorami projektu, pomysłodawcami działań ale również aktywnymi uczestnikami. Powstała w ramach projektu społeczność stała się kreatywną grupą osób, zżytą zarówno ze sobą jak i z organizacjami gminnymi, która razem staje po jednej stronie w walce z dopalaczami. Działania niniejszego Programu mają na celu kontynuację osiągnięć i działań zrealizowanego projektu.

Uzasadnienie

Według art. 10 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. Z 2017 r. poz. 1875 ze zmianami) do zadań własnych gminy należy przeciwdziałanie narkomanii w tym również uzależnieniom od dopalaczy. „Program zapobiegania i walki z dopalaczami poprzez teatr, muzykę, taniec, malarstwo w Gminie Dzierzgoń do roku 2020” jest kontynuacją założeń i działań projektu „Kultura i sztuka – zapobieganie i walka z dopalaczami wśród dzieci i młodzieży na terenie Gminy Dzierzgoń” dofinansowanego w 2017 roku z rządowego „Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem Bezpieczniej im. Władysława Stasiaka na lata 2016 i 2017” koordynowanego przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Burmistrz Dzierzgonia

Elżbieta Domańska